

Lausunto Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta/Lapin liitto

KH 17.02.2025 § 65
5609/00.04.03/2025

Valmistelija

Kaupunginarkkitehti Harri Ryyänen, 040 7048720

Lapin liiton hallitus on päättänyt 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan 2050 laatimisen, sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Vaihemaakuntakaava laaditaan vuosien 2025-2027 aikana. Se sisältää liikennejärjestelmää ja turvallisuutta koskevat teemat ja sillä pyritään vastaamaan maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin muuttuneen geopoliittisen tilanteen vuoksi. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen (MRL 25§). Maakuntakaava konkretisoi valtakunnalliset tavoitteet ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja kunnallisten tavoitteiden kanssa.

Tavoitteena on osoittaa vaihemaakuntakaavaan Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskevat kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Tavoitteita ovat Tornion osalta mm.

- osoittaa päärata kaksiraiteisena raideyhteytenä (Eurooppalainen raideleveys ja olemassa oleva raideleveys), sekä selvittää muita raideyhteyksien osoittamista kaksiraiteisena vaihemaakuntakaavaan
- osoittaa uudet levähdysalueet ja raskaan liikenteen palvelualueet sekä siirtokuormausalueet Tornio-Haaparannalle
- osoittaa kehitettävät meriväylät sekä Tornion satama
- osoittaa muut tarvittavat liikenneyhteydet, lentokenttä- ja terminaalialueet, sekä Kemi-Tornion lentokentän osalta alueiden kehittäminen kaksoiskäyttöisyys huomioiden
- vastata Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T-verkko) muutoksiin ja siitä johtuviin maankäytön muutostarpeisiin, erityisesti valtatiellä 21 Torniossa Kilpisjärvelle
- osoittaa puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet, kuten ampuma- ja harjoitusalueet, ilmailulain mukaiset tilapäiset sotilaslentopaikat sekä maakunnallisesti merkittävät ampumaradat
- osoittaa maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja vaimistaa, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä
- osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet eli T/Kem-alueet, joille saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen
- osoittaa valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)
- osoittaa valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)
- osoittaa valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK)
- osoittaa Suomen kansallinen vetyverkko Lapin maakunnan osalta
- osoittaa uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämän logististen ratkaisujen tappeet sekä voimajohtolinjat

- päivittää suunnittelumääräyksiä energian osalta

Lapin liitto on asettanut nähtäville 24.1.2025, sekä pyytänyt Tornion kaupungilta lausuntoa Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Tornion kaupunki pitää vaihemaakuntakaavassa esiin nostettuja tarkastelualueita kattavina ja kaupungin kannalta hyväksyttävänä. Tornion kaupunki pyytää Lapin liittoa ottamaan Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan valmistelutyössä mahdollisuuksien mukaan huomioon Tornion yleiskaava 2040 valmisteluvaiheen aineistoissa esitetyt liikenneväylien kehittämisehdotukset ja -varaukset, kirjaukset huoltovarmuudesta, kaavaluonnokseen osoitetut logistiikka- ja teollisuusalueet, modulaarisen ydinvoiman selvitysalueet, aurinkovoiman tuotantoalueet sekä ohjeellisen vetyputkilinjauksen, joka noudattelee pääpiirteittäin Gasgridin eteläisempää vaihtoehtoa Tornion alueella.

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa tämän pykälän osalta.

Päätös

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Olli Rainio ilmoitti olevansa esteellinen (yhteisöjäävi) asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 18.51–18.56.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jari Sainmaa toimi puheenjohtajan tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Kaupunginlakimies Hannu Markkula poistui kokouksesta tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 18.51.

Päätösesitys hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että Näränperän rajanylityspaikka huomioidaan rajanyliden liikenneväylien kehittämisessä.
